

Puuenergian haasteet ja mahdollisuudet

22.12.2025

Kuluvan vuoden kevättalvella konsultoin Seinäjoen Ylistarossa erään tuulituhoalueen puukauppaa. Tuolloin hankintakaupassa karsitun energiarangan hinnaksi tuli 50 euroa kiintokuutiolle. Hankintakauppa tarkoittaa sitä, että metsänomistaja tai valtuuttamansa korjaa ja toimittaa puut ostajalle sovittuun tienvarsivarastopaikkaan määräaikaan mennessä.

Pystykaupassa puolestaan puunostaja hoitaa puunkorjuun metsänomistajan puolesta. Kun kuitupuun pystykauppahinta oli tuolloin noin 30 euroa kuutiolle, kannatti tuulituhoalueen kuitupuut ja osin huonolaatuiset tukit myydä hankintakaupalla energiapuuna. Sahattavaksi kelpaavista tukeista metsänomistaja sai kaupassa kuitenkin kohtuullisen hankintahinnan, joka toki oli normaalitukkien hintaa alempi, koska tuulen kaatamissa rungoissa voi olla sahausta haittaavia jännitteitä.

Vuoden loppua kohti raakapuun hinnat ovat laskeneet. Karsitun energiarangan hankintahinta on laskenut keskimäärin noin 5 euroa kuutiolta Metsälehden tilastojen mukaan.

Kun puun ja hakkeen tuonti Venäjältä Suomeen romahti Ukrainan sodan myötä, niin kotimaisen puun kysyntä kasvoi voimakkaasti ja hinnat lähtivät jyrkkään nousuun. Nyt kun energiapuuvarastot ovat olleet täynnä, niin Luonnonvarakeskuksen mukaan energiapuun kauppamäärät laskivat vuodessa 53 % verrattaessa vuosien 2024 ja 2025 välistä 3. kvartaalin tilannetta. Kun energiapuuvarastot vähitellen pienenevät, markkinatilanne alkanee vähitellen normalisoitua. Jos tammi-helmikuussa 2026 tulisi kova pakkaskausi, se nopeuttaisi varastojen kulumista.

Leuto talvi on huono energian myyjille

Energian myyntiorganisaatioille kulunut leuto alkutalvi vaikuttaa toistaiseksi huonolta. Kun on lama ja leuto talvi, ei lämmölle ole merkittävää kotimaista kulutuskysyntää. Toisaalta kotitaloudet optimoivat lämmityssähkön ja muunkin sähkön käyttöä. Tilanne olisi toinen tammikuisilla 30-asteen pakkasilla ja teollisuuden huippusuhdanteessa.

Tällä hetkellä pohditaan energiapuun asemaa laajemminkin. Metsien hiilidioksidipäästöjen takia hakkuita halutaan rajoittaa. Myös luontokato on yleinen huolenaihe. Energiapuun alkuperä pitää kumminkin aina todentaa, eikä puuta hankita suojelualueilta eikä arvokkailta luontokohteilta.

Metsissä puuta riittää. Puu on toiminut ja toimii kotimaisena, huoltovarmana polttoaineena maatiloilla. Pienpuuhake turvaa ruoantuotannon huoltovarmuutta. Puunpoltto maatiloilla, armeijan puolijoukkueteltoissa tai pakolaisleireillä on oiva esimerkki hajautetusta energiantuotannosta.

Puu toimi energianlähteenä viime sotiemme aikana. Sotavuosina metsänhoitaja ja Metsäntutkimuslaitoksen professorinakin toiminut N.A. Osara oli kansanhuoltoministerinä ja maatalousministerinä Edwin Linkomiehen hallituksessa.

Tälläkin hetkellä valmiuslaki tuntee puun haltuunoton mahdollisissa poikkeusoloissa. ELY-keskukset ja tulevat Elinkeinokeskukset johtavat toimintaa. Käytännössä Suomen metsäkeskus johtaa lain mukaan käytännön operaatioita, kun puuta tarvitaan poikkeusoloissa yhteiskunnan ja Puolustusvoimien käyttöön.

Pois poltettavista biomassoista

Energiapuun asemasta keskustellaan siinäkin mielessä, kun yhteiskunta haluaa pois polttoon perustuvasta energiantuotannosta. Vihreän siirtymän edistämisessä investoidaan merkittävästi tuuli- ja aurinkovoimaan. Niiden avulla voidaan lähtökohtaisesti tuottaa sähköä eikä suoraan lämpöä. Helposti unohtuu, että varsinkin tuulivoiman tuotanto on sääriippuvaista ja siten vaikeasti ennakoitavaa.

Kun suurilla voimalaitoksilla investoidaan ei-polttoon perustuviin energiajärjestelmiin ja sähkökattiloihin, tahtoo energiapuu jäädä toisarvoisen varareservin asemaan. Tilanne on metsäkoneyrittäjille haastava, kun energiapuuhakkuut ovat vähentyneet. Toisaalta voimalaitokset eivät voi ostaa liian suuria energiapuuvarastoja, koska niihin sitoutuu pääomaa ja varastoissa tapahtuu biomassahävikkiä eli hidasta palamista. Tulevan talven sääolojen ennakointi puolta vuotta, saati vuotta aiemmin on haasteellista.

Nuorten metsien hoito oma haasteensa

Metsien hoidon kannalta tilanne on sekin haasteellinen. Jos energiapuulle ei ole riittävää menekkiä, jäävät nuorten metsien hoitokohteet harventamatta. Jos nuoret metsät jäävät hoitamatta, ne altistuvat herkästi lumituhoille ja niiden perään hyönteis- ja sienituhoille. Kun puita kuolee, vapautuu hiilidioksidia ilmaan. Kun puustot riukuuntuvat, se lisää tulevaisuuden puunkorjuukustannuksia runkojen koon pienentyessä.

Mikäli ilmastonmuutoksen edetessä metsien myrskytuhot yleistyvät, tulee markkinoille tarjolle huonolaatuista ainespuuta. Mikäli puut jäisivät korjaamatta, kuusikoita pystyyn tappavat kirjanpainajahyönteiset voisivat herkästi yleistyä. Tällöin tulevien vuosien puuhuolto voi vaarantua.

EU:n EIP AGRI -verkostossa metsätuhotyöryhmiä tekee parhaillaan raporttia kirjanpainajatuhojen varalle. Lisäksi SEAMK koordinoi parhaillaan EU:n osarahoittamaa TULIMYRSKY-hanketta, joka jakaa maastopaloja ja myrskytuhoja koskevaa varautumistietoa eteläpohjalaisille maatiloille. Hanketta rahoittavat myös EU:n maaseuturahasto sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus. Tämäkin artikkeli on laadittu TULIMYRSKY-hankkeen osana.

Puu ja turve ovat tukeneet toisiaan

Suomessa puu ja turve ovat tukeneet toisiaan polttotekniikkaan perustuvilla suurilla voimalaitoksilla. Seinäjoen voimalaitos rakennettiin noin 35 vuotta sitten turvevoimalaksi. Viime vuosina energiaturpeen alasajo on ollut voimakasta. Vuonna 2021 energiaturvetuotanto oli alla 3 miljoonaa kuutiota vuodessa, kun se menneinä aikoina oli 20-30 miljoonaa kuutiota vuositasolla.

Ilmajokinen perussuomalaisten kansanedustaja, Juha Mäenpää otti energiaturpeen aseman vakavasti esille 13.12.2025 Ilkka-Pohjalaisen kolumnissaan. Kun energiaturvetta ei tuoteta kuten ennen, on kuiviketurpeen ja kasvuturpeiden tuotanto vaikeuksissa. Menneitä muistellen, Kihniön Aitonevalla naiset ja lapset nostivat sota-aikana polttoturvetta, kun miehet olivat rintamalla.

Risto Lauhanen
Erityisasiantuntija TKI
SEAMK

Kirjoittaja toimii myös dosenttina bioenergia-alan dosenttina Helsingin yliopistossa.